

Asia: VN/10579/2020

Lausuntopyyntö: Luonnos hallituksen esityksestä laiksi tartuntatautilain väliaikaisesta muuttamisesta: koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua tehostava altistuneiden tunnistusjärjestelmä

Lausunnonantajan lausunto

Vastaajatahon virallinen nimi

Digi- ja väestötietovirasto

Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Raila Brummer

Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

ext.raila.brummer@dvv.fi

Onko vastaaja

valtion viranomainen

Kysymyksiä esityksen tavoitteista ja vaikutuksista

Voidaanko ehdotetulla altistuneiden tunnistusjärjestelmällä mielestänne tehostaa koronavirusepidemian tartuntaketjujen jäljittämistä ja katkaisua?

Kyllä pääosin

Onko esityksessä asianmukaisesti otettu huomioon henkilötietojen ja yksityisyyden suojaan liittyvät näkökohdat?

Kyllä pääosin

Onko esityksestä aiheutuvat taloudelliset vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?

Kyllä pääosin

Onko esityksestä aiheutuvat muut vaikutukset arvioitu asianmukaisesti?

Kyllä pääosin

Mahdolliset yksilöidyt pykälämuutosehdotukset

Ehdotuksenne 43 a §:n muutoksiksi (Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen tehtävät)

Digi- ja väestötietovirasto pitää perusteltuna ehdotettavaan jäljityssovellukseen liittyvien tehtävien asettamisen Terveyden- ja hyvinvoinnin laitoksen tehtäväksi, koska kyse on terveydenhuollon sovelluksesta ja merkittävä osa terveystietojen käsittelyä koskevasta lainsäädännöstä on jo valmiina. Henkilötietojen käsittelyn rekisterinpitäjänä toimiminen on myös perusteltua säätää näihin tehtäviin kuuluvaksi.

Ehdotuksenne 43 b §:n muutoksiksi (Kansaneläkelaitoksen tehtävät)

Kansaneläkelaitoksen rooli henkilötietojen käsittelijänä on laissa selkeästi mainittu.

Ehdotuksenne 43 c §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän yhteydessä tapahtuva tietojen käsittely)

Pääosin esitykseen on nostettu viittauksia tietosuojasäädöksiin. Lausunnolla oleva esitys on tiettyjen yksityiskohtien osalta edelleen melko yleisellä tasolla, joten on vaikea varmistua mitä tiedolle todella tapahtuu, mikä on käyttäjän mahdollisuus vaikuttaa ja varmistaa mitä siirtyy ja toisaalta mitä ei siirry taustajärjestelmään. Myös henkilötietojen säilytysaika taustarekisterissä jää esityksessä epäselväksi. Pykälästä ei käy selvästi ilmi, mitä henkilötietoja altistumistieto tarkoittaa tai mikä on kontaktin saama tieto sisällöltään. Edelleen jää epäselväksi mitä henkilötietoa pseudotunnisteen purun jälkeen käsitellään.

Ehdotuksenne 43 d §:n muutoksiksi (Suhde 22 §:ssä säädettyyn ilmoitusvelvollisuuteen)

Ilmoitusvelvollisuuden ja mobiilisovelluksen käytön vapaaehtoisuudesta on tarpeen säätää esityksen mukaisesti täsmentämällä pykälän suhdetta.

Ehdotuksenne 43 e §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmästä saadun altistumistiedon käsitteleminen)

Henkilötietojen käsittelyn tulee olla avointa myös väliaikaisten terveydenhuollon rekisterien osalta.

Ehdotuksenne 43 f §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän toteutuksen ohjaus)

Toteutuksen ohjauksesta ja seuraamisesta voidaan säätää tässä laissa.

Ehdotuksenne 43 g §:n muutoksiksi (Altistuneiden tunnistusjärjestelmän tietoturvallisuuden arvioiminen)

Tietoturvan arvioinnista ja vastaavasta viranomaisesta (Liikenne- ja viestintävirasto) on tarpeen olla maininta esityksen mukaisesti laissa

Ehdotuksenne 43 h §:n muutoksiksi (Valvonta)

Tietoturvan valvontavastuu on perusteltua säätää Valviralle.

Voimaantulosäännös: Ovatko esityksen voimaantulo- ja voimassaoloajat perusteltuja esityksen tavoitteiden saavuttamiseksi?

Kyllä pääosin

Muut huomiot esityksestä

Mahdolliset muut näkemyksenne esityksestä?

Suosittellemme mahdollisimman avointa toimintamallia, jossa ratkaisun suunnittelu ja toteutusperiaatteet avataan yleisölle selkeästi viestien. Avoin toimintatapa yhtäältä lisää kansalaisten luottamusta jäljitysovellukseen toisaalta mahdollistaa ratkaisun avoimen arvioinnin muun muassa tutkimusyhteisössä. Yleisen tiedottamisen ja viestinnän lisäksi kansalaisille tulisi olla saatavilla lain edellyttämä tietosuojainformaatio. Jotta nimenomainen suostumus voi toteutua, on sovellukseen ja taustajärjestelmään liittyvät henkilötietojen käsittelyperusteet ym. oikeudet kuvattava kansalaisille selkeästi ja ymmärrettävästi. Informointivelvollisuus on rekisterin pitäjällä, mutta sitä voisi korostaa muidenkin toimijoiden viestinnässä.

Valvontaa tehdään eri näkökulmista, kuten tietosuojaan, tietoturvaan ja toimintaan liittyen. Tietoturvan osalta on myös määritelty hyväksymismenettely. Eri valvojen vastuut ja roolit sekä muu ohjaus tulisikin kuvata esityksen perusteluissa selkeästi.

Taloudelliset vaikutukset: Viestintään ja markkinointiin budjetti tulisi varata riittävän suureksi, varsinkin kun viestinnän ja markkinoinnin on tarkoitus tavoittaa käytännössä kaikki kansalaiset.

Lain määräaikaisuus ja lyhyt voimassaoloaika on tärkeä osa perustuslainmukaisuus punnintaa, mikä on esityksessä arvioitu hyvin.

Brummer Raila
Digi- ja väestötietovirasto